

Temat: Obywatele a władza samorządowa cz 2.

Cele lekcji:

- Wyjaśnienie pojęć:
  - referendum gminne,
  - petycja,
  - skarga, wniosek,
  - konsultacje,
  - młodzieżowa rada gminy, miasta,
  - budżet obywatelski,
  - zasada etyczna,
  - administracja publiczna,
  - *Kodeks etyczny urzędnika administracji samorządowej*,
  - korupcja,
  - nepotyzm.

Dla ucznia:

<https://epodreczniki.pl/a/obywatel-w-urzedzie/D1GOdjLdK>

Wpływ mieszkańców na postępowanie władz samorządowych nie kończy się w momencie wyborów. Wszyscy mieszkańcy gmin, powiatów czy województw mają rozliczne prawa obywatelskie pozwalające skutecznie kontrolować działania samorządu.

Mieszkańcy mają prawo do informacji oraz kontroli podejmowanych działań i decyzji. Prawa te umożliwiają udział w sesjach zgromadzeń samorządowych (radach gminy, powiatu i sejmikach wojewódzkich), a także w pracach w powoływanych komisjach. Każdy mieszkaniec może zgłaszać radnemu pytania, wnioski lub prosić o interwencję. W razie konfliktów i problemów, które często zdarzają się w społecznościach lokalnych, mieszkańcy mogą sporządzać petycje domagające się rozwiązania istniejących problemów. Mogą także podejmować bardziej zdecydowane działania nacisku na władzę poprzez pikety lub organizowanie demonstracji i wieców. W sytuacjach, gdy mieszkańcy uznają, iż władza gminna nie wywiązuje się ze swoich zadań, istnieje możliwość odwołania na drodze referendum ustanowionego wśród mieszkańców gminy. Także w sprawach szczególnie ważnych dla całej wspólnoty samorządowej istnieje możliwość przeprowadzenia referendum. W czasie trwania różnego rodzaju form nacisku na władze samorządowe należy pamiętać o respektowaniu praw innych członków wspólnoty i nieprzekraczania zasad obowiązującego prawa.

